

Телешун Я.*

ПРАВА ЛЮДИНИ В ХХІ СТ. – НОВІ ВИМОГИ ДО ООН

У статті аналізуються сучасні вимоги ООН щодо дотримання прав людини.

Ключові слова: права людини, вимоги, сучасність, ООН, свобода.

В статье анализируются современные требования ООН относительно соблюдения прав человека.

Ключевые слова: права человека, требования, современность, ООН, свобода.

In the present article are discussed the contemporary demands of the UN concerning the human rights.

Key words: human rights, demands, nowadays, UN, freedom.

Права людини, народів і націй є наріжним каменем діяльності ООН. Так, у статті 1 Статуту ООН, держави засновники закріпили загальні цілі цієї міжнародної організації: підтримувати міжнародний мир і безпеку, розвивати дружні відносини між націями на основі поваги принципу рівноправності і самовизначення народів, здійснювати міжнародне співробітництво у розв'язанні міжнародних проблем економічного, соціального, культурного і гуманітарного характеру. Заохочувати і розвивати повагу до прав людини й основних свобод, бути центром для узгодження дій націй у досягненні цих цілей.

З метою реалізації цих завдань ООН створила достатньо ефективні інституції, які координують діяльності світового співтовариства, зокрема: Генеральна Асамблея ООН, Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОП), Рада Безпеки, Міжнародний Суд юстиції, Рада у справах Опіки, Ради з прав людини тощо. Більшість з цих органів, окрім Ради Безпеки, розглядають питання пов'язанні з правами людини не на постійній основі, а в залежності від конкретної проблематики.

Діяльність цих органів регламентується комплексом міжнародних актів: Загальна декларація прав людини (1948 р.), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966 р.). У сукупності цей пакет документів у вигляді Хартії прав людини, складає достатньо стрункий комплекс законодавчих засобів і механізмів, що покладає на держав учасників ООН обов'язки, щодо забезпечення прав громадян на національних територіях незалежно від їх політичного, соціального, етнічного та конфесійного спрямування.

З моменту заснування організації, питання прав людини була одним з ключових питань діяльності ООН. Свідченням цьому є створення у 1993 році Генеральною Асамблеєю ООН посади Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй по правах людини і відповідно – Управління Верховного комісара.

Проте ХХІ сторіччя кардинально змінює вимоги функціонування ООН у царині прав людини. Глобалізм вступає у жорстке протиріччя з локальним розвитком національних

* студент II курсу філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

держава і окремих регіонів, піддаючи гострій критиці традиції мультикультури. Проблеми власної національної, політичної, соціальної і духовної ідентичності знову виносяться на порядок денний світового співтовариства. Потреба у обмежених світових ресурсах створює умови при, яких відбувається їх перерозподіл між ключовими світовими і регіональними гравцями, але вже на нових засадах. І знову виникає питання пріоритетності між національними інтересами та інтересами індивідуума.

Крім того активно трансформуються світові і локальні суспільні відносини породжуючи системні конфлікти довготермінового характеру. Насамперед у вигляді нового формату взаємостосунків: між окремими людьми, між громадянами і державою, між державою і регіоном, між органами влади і органами самоврядування, між державами та міждержавними утвореннями. На цьому тлі формуються нові технології комунікацій, впливу і маніпуляцій суспільною свідомістю. Все це призводить до переоцінки місця людини в суспільстві, а значить і до переоцінки прав людини та механізму їх реалізації у новому тисячоріччі.

За цих умов постає питання щодо здатності ООН ефективно реагувати на світові виклики у правозахисній царині та переходити і від комплексу законодавчого і арбітражного супроводження до ефективного прогнозування і міжнародного менеджменту, пропонуючи світовому співтовариству моделі антикризового управління. Як висновок - соціально-економічні, культурні, політичні права людини активно змінюються, а отже повинні змінюватися міжнародні інститути, закони і механізми, які їх гарантують і захищають.